

Sygn. akt III Ca 35/16

Dnia 10 marca 2016r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący - Sędzia: SO Jacek Małodobry

Sędzia SO Zofia Klisiewicz (sprawozdawca)

Sędzia SO Tomasz Białka

Protokolant: prot. sąd. Ewelina Konieczny

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2016r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa B. M., D. M.

przeciwko U. Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda B. M.

od wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Sączu

z dnia 8 grudnia 2015r. sygn. akt I C 2105/14

1. oddala apelację,

2. zasądza od powoda B. M. na rzecz pozwanego kwotę 1 200 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Tomasz Białka Jacek Małodobry Zofia Klisiewicz

Sygn. akt III Ca 35/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8.12.2015r. (sygn. akt I C 2105/14) Sąd Rejonowy w Nowym Sączu w sprawie z powództwa B. M. i D. M. przeciwko U. Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą w W. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, oddalił powództwo (pkt I) i nie obciążył powodów kosztami procesu (pkt II).

Sąd Rejonowy ustalił, że nakazem zapłaty wydanym przez Referendarza Sądowego Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie z dnia 15.02.2011r., sygn. akt VI Nc-e 92028/11 nakazano B. M. i D. M., aby zapłacili solidarnie na rzecz strony pozwanej kwotę 24 326,91 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 29.01.2011r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2 710,49 zł z tytułu kosztów postępowania. Powodowie, pomimo pouczenia o możliwości zaskarżenia nakazu, nie wnieśli od niego sprzeciwu, skutkiem czego nakaz uprawomocnił się w dniu 10.03.2011r., zaś postanowieniem z dnia 6.04.2011r. nakazowi zapłaty jako prawomocnemu została nadana klauzula wykonalności. Wierzytelność powstała w wyniku zawarcia umowy nr (...) z dnia 20.08.1998r. pomiędzy powodami, a Bankiem (...) S.A. o kredyt bezgotówkowy w

kwocie 27 000 zł, która to kwota miała zostać spłacona wraz z odsetkami w 60 ratach, poczynawszy od 10.09.1998r. Powodowie spłacili kwotę 31 402,68 zł, tj. 37 rat, oraz dodatkowo wpłacili kwotę 1 300 zł w formie przelewów nieujętych w książeccze spłat. Łącznie spłacili kwotę 32 702,68 zł. W związku z zaprzestaniem spłaty, wierzyciel pierwotny zgodnie z harmonogramem, w dniu 8.04.2002r. postawił kredyt w stan natychmiastowej wymagalności. W dniu 4.11.2003r. wierzyciel pierwotny wystawił Bankowy Tytuł Egzekucyjny nr 93/03, obejmujący należność główną w kwocie 8 714,87 zł oraz kwotę skapitalizowanych odsetek od należności przeterminowanej do dnia 3.11.2003r. Umową przelewu wierzytelności z dnia 17.10.2006r., strona pozwana nabyła wierzytelność w stosunku do powodów wynikającą z tego kredytu. Na przedmiotową wierzytelność dochodzoną w postępowaniu nakazowym elektronicznym składały się kwoty 8 140,87 zł z tytułu należności głównej oraz kwota 16 186,04 zł z tytułu odsetek.

W tym stanie rzeczy, Sąd Rejonowy powołując się na treść art. 840 § 1 k.p.c. uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd I instancji wskazał, że w postępowaniu przeciwegzekucyjnym Sąd może badać tylko te kwestie, które powstały po zakończeniu postępowania w sprawie, w której wydano tytuł egzekucyjny, ewentualnie na spełnienie świadczenia przed zakończeniem postępowania w sytuacji, gdy istniał ustawowy zakaz rozpoznania zarzutu spełnienia świadczenia. Ponieważ powodowie na okoliczność, iż spłacili całą należność z tytułu umowy kredytowej, mogli powołać się choćby w sprzeciwie od nakazu zapłaty, którego jednak nie wnieśli, ich powództwo choćby z tego względu nie zasługiwało w ocenie Sądu I instancji na uwzględnienie. Niezależnie od powyższego, Sąd Rejonowy uznał, iż domaganie się przez stronę pozwaną zapłaty od powodów na podstawie nakazu zapłaty nie narusza zasad współżycia społecznego, a wręcz jest tych zasad wypełnieniem. Jeżeli bowiem dochodzi do zawarcia umowy kredytowej, to kredytobiorca musi mieć świadomość konieczności spłaty zaciągniętego zobowiązania - nie tylko samego kapitału, ale także odsetek.

Odnośnie podniesionego przez powodów zarzutu przedawnienia roszczenia Sąd I instancji powołując się na treść art. 125 k.c. wskazał, że przedawnienie takie nie mogło nastąpić, bowiem nakaz zapłaty został wydany przez Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie w dniu 15.02.2011r., natomiast w aspekcie przesłanek powództwa opozycyjnego podstawą jego uwzględnienia może być jedynie stwierdzenie przedawnienia roszczenia następującego po dacie wydania spornego nakazu zapłaty.

O kosztach postępowania Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., mając na uwadze trudną sytuację majątkową powodów oraz okoliczność, iż strona pozwana jest profesjonalistą trudniącym się skupowaniem wierzytelności i zatrudniającym profesjonalnego pełnomocnika, natomiast powodowie byli stroną słabszą w procesie.

Powyższy wyrok zaskarżył powód B. M. apelacją, w której zarzucił:

1. naruszenie art. 117 k.c. w zw. z art. 118 k.c. przez ich niezastosowanie i nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia w sytuacji, gdy roszczenie stwierdzone tytułem wykonawczym w dniu złożenia pozwu do Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie było roszczeniem przedawnionym,
2. naruszenie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. przez jego niewłaściwą wykładnię, polegającą na przyjęciu, iż przepis ten może dotyczyć zdarzeń powstałych wyłącznie po wydaniu tytułu wykonawczego, podczas gdy może mieć zastosowanie także do zdarzeń sprzed zamknięcia rozprawy, a zwłaszcza zarzutu spełnienia świadczenia, jeśli nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie,
3. naruszenie art. 233 § 2 k.p.c. przez nieuwzględnienie i pominięcie zeznań powodów, skutkujące błędną oceną stanu faktycznego, iż nie dokonano spłaty zaciągniętego kredytu bezgotówkowego w kwocie 27 000 zł, podczas gdy powodowie wykazali powyższe, dołączając do pozwu potwierdzenia spłat, a także wskazując, iż część potwierdzeń zgubili, jednak całość wierzytelności uregulowali,
4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a to:

- pominięcie, iż zgodnie z treścią zeznań powoda, roszczenie stwierdzone tytułem wykonawczym zostało przez powodów spełnione, a zatem dochodzenie przez pozwanego ponownej spłaty wierzytelności narusza zasady współżycia społecznego,

- pominięcie, iż wierzytelność jeszcze przed wydaniem nakazu zapłaty uległa przedawnieniu.

Powołując się na powyższe zarzuty, powód wniósł o uwzględnienie apelacji i zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów sądowych według norm przepisanych, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację, strona pozwana wniosła o jej oddalenie oraz o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zarzuty w niej zawarte są bezzasadne.

W sprawie nie zachodzą uchybienia, które Sąd Okręgowy bierze pod uwagę z urzędu, a których skutkiem byłyby nieważność postępowania – art. 378 § 1 k.p.c.

Wbrew zarzutom apelującego, zaskarżone orzeczenie jest prawidłowe. Jest ono wynikiem właściwej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i zastosowania obowiązujących przepisów prawa. Sąd Okręgowy podziela poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne i przyjmuje je za swoje, uznając jednocześnie, że ich powielanie jest zbędne. W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy w sposób właściwy zastosował również odpowiednie przepisy prawne do stanu faktycznego niniejszej sprawy.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia art. 117 k.c. w zw. z art. 118 k.c. przez ich niezastosowanie, a w konsekwencji nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia, Sąd Okręgowy stwierdza, że jest on chybiony. Zgodnie bowiem z treścią art. 125 § 1 k.c., roszczenie stwierdzone m.in. prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Nawet bez wdawania się w dyskurs co do charakteru roszczenia stwierdzonego przedmiotowym tytułem wykonawczym podkreślić trzeba, iż nie mogło być mowy o przedawnieniu tego roszczenia na skutek upływu dziesięcioletniego terminu, kiedy oczywistym jest, iż pozwana skutecznie przerwała bieg przedawnienia, na skutek podjęcia czynności przed sądem bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia, tj. wniesienia pozwu o zapłatę w elektronicznym postępowaniu upominawczym i uzyskania w dniu 15.02.2011r. nakazu zapłaty przeciwko B. M. i D. M., a następnie podjęcia czynności związanej z uzyskaniem klauzuli wykonalności, zakończonej wydaniem w dniu 6.04.2011r. postanowienia w tym przedmiocie. W związku z powyższym Sąd Okręgowy stwierdza, że przedawnienie (10 lat) po wydaniu nakazu zapłaty w 2011r. jeszcze nie nastąpiło. W odniesieniu natomiast do zarzutu przedawnienia roszczeń pozwanej jeszcze przed wydaniem nakazu zapłaty, Sąd Okręgowy uznał, iż należało go zakwalifikować jako sprekludowany. Nie istniała bowiem żadna obiektywna przeszkoda, by twierdzenia o rzekomej spłacie całości zaciągniętego zobowiązania wraz z odsetkami zostały zgłoszone w toku postępowania o zapłatę toczącego się z powództwa U. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.. Nie pojawiły się one dopiero w toku niniejszego procesu. Powodowie mieli więc możliwość zgłoszenia takiego zarzutu w sprzecznie od nakazu zapłaty, bądź też w ewentualnym dalszym postępowaniu, z czego nie skorzystali.

Nie zachodzi też zarzut naruszenia art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd Okręgowy wskazuje, że celem powództwa opozycyjnego nie jest weryfikacja prawidłowości prawomocnego orzeczenia, które w braku odmiennych unormowań wiąże sąd rozpoznający to powództwo, ale uwzględnienie sytuacji faktycznych i prawnych, które zaistniały po jego wydaniu. Powództwo przewidziane w art. 840 k.p.c. nie prowadzi zatem do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym. W związku z tym, na podstawie art. 840 k.p.c. nie jest dopuszczalna merytoryczna zmiana uprzednio wydanego prawomocnego orzeczenia. Podważenie

prawomocnego orzeczenia może bowiem nastąpić w trybie nadzwyczajnego środka zaskarżenia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 12.12.1972r., II PR 372/72, OSP 1973, Nr 11. poz. 222).

Stosownie do treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. istnieje możliwość wystąpienia z powództwem opozycyjnym, gdy po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut nie był przedmiotem rozpoznawanej sprawy. Apelujący upatruje naruszenie przez Sąd pierwszej instancji przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. twierdząc, że powództwo przeciwegzekucyjne oparł na zarzucie spełnienia świadczenia, który to zarzut nie był przedmiotem rozpoznawanym w poprzedniej sprawie.

Sąd I instancji prawidłowo zinterpretował pkt 2 § 1 art. 840 k.p.c. Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że przepis ten, wbrew twierdzeniom apelującego, odnosi się tylko do zdarzeń zaistniałych po powstaniu tytułu egzekucyjnego, w związku z czym zarzut spełnienia świadczenia może dotyczyć tylko okresu po powstaniu tego tytułu, a gdy tytuł egzekucyjny stanowi orzeczenie sądowe - okresu po zamknięciu rozprawy. Takie też jest obecne obowiązujące stanowisko judykatury. Jedynym odstępstwem, jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 23.05.2012r. podjętej w sprawie III CZP 16/12 (OSNC 2012 nr 11 poz. 129) jest oparcie powództwa na zarzucie spełnienia świadczenia, gdy zarzut ten - ze względu na ustanowiony ustawą zakres - nie mógł być rozpoznawany w sprawie, w której wydano tytuł egzekucyjny. Ta sytuacja w przypadku powoda nie wystąpiła. Jak już wyżej wskazano, w sprawie sygn. akt VI Nc-e 92028/11 nie istniały żadne przeszkody do zgłoszenia przez powodów zarzutu spełnienia świadczenia i nie istniały żadne przeszkody prawne, by zarzut ten nie mógł być rozpoznany przez Sąd. Z twierdzeń powodów w niniejszym postępowaniu wynika, że spłata zobowiązań z umowy z dnia 20.08.1998r. miała zostać dokonana jeszcze przed wszczęciem postępowania o zapłatę. W pozwie wskazano bowiem, że powodowie spłacali zaciągnięty kredyt w okresie od dnia 10.09.1998r. do dnia 10.04.2002r., podczas gdy nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko nim został wydany dnia 15.02.2011r. Apelujący mógł zatem zarzut spłaty kredytu zgłosić w postępowaniu sądowym, w którym wydano tytuł egzekucyjny, czego jednak nie uczynił. Nie skorzystał bowiem nawet z procesowego uprawnienia wniesienia sprzeciwu od wydanego nakazu zapłaty.

Podsumowując należy stwierdzić, że jeżeli zarzut spełnienia świadczenia nie był rozpoznany na skutek przeoczenia (strony bądź sądu), to nie może być skutecznie podnoszony po wydaniu prawomocnego orzeczenia, z uwagi na powagę rzeczy osądzonej, jak i prekluzję materiału faktycznego sprawy, który był przedmiotem wydania rozstrzygnięcia. Tak więc Sąd I instancji oddalając powództwo nie naruszył przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Z uwagi na powyższe, za całkowicie bezzasadny należało również uznać zarzut naruszenia art. 233 § 2 k.p.c. przez pominięcie zeznań powodów, iż dokonali spłaty zaciągniętego kredytu bezgotówkowego w kwocie 27 000 zł, dołączając do pozwu potwierdzenia spłat, a także wskazując, iż część potwierdzeń zgubili, jednak całość wierzytelności uregulowali.

Niezależnie od powyższego, jedynie na marginesie podkreślić trzeba, że w niniejszym postępowaniu o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności powodowie, wbrew swoim twierdzeniom, nie przedstawili dowodów na okoliczność, że zaciągnięte zobowiązanie z tytułu umowy kredytowej nr (...) spłacili w całości. Pomijając już sporną kwotę 3 000 zł, na którą się powoływali, a która nie została udokumentowana, wiadome przecież było, co wynika również z niekwestionowanych okoliczności podawanych przez pozwanego, jak i z akt przedmiotowej sprawy, że spłata kredytu podzielona była na 60 rat (czyli 5 lat). Powodowie zaciągnięte zobowiązanie spłacali ok. 3,5 roku, później ich spłaty były nieregularne, aż w końcu całkowicie zaprzestali spłat, co stanowiło podstawę postawienia tego kredytu w stan natychmiastowej wymagalności, a w związku z tym obciążenia kredytobiorców odsetkami karnymi. Ponadto, całkowicie chybiony jest wniosek apelującego, iż przy uwzględnieniu samego tylko doświadczenia życiowego i kierując się zasadami logiki można przyjąć, że powodowie dokonali spłaty zaciągniętego zobowiązania. Co do zasady bowiem ciężar udowodnienia faktu spoczywa zgodnie z art. 6 k.c. na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Skoro zatem powód twierdzi, iż spłacił zobowiązanie z łączącego strony stosunku prawnego, winien przedłożyć konkretne

dowody, choćby wszystkich dokonywanych wpłat, które taką okoliczność by potwierdzały. Do wykazania spełnienia całości świadczenia nie są przy tym wystarczające same twierdzenia powoda z powołaniem się na zasady logiki.

Nieskuteczny jest również zarzut, iż dochodzenie przez pozwanego ponownej spłaty wierzytelności narusza zasady współzycia społecznego, skoro powodowie spełnili roszczenie stwierdzone tytułem wykonawczym, gdyż przepis art. 5 k.c. nie może stanowić samoistnej podstawy żadnego roszczenia, a więc również powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. W kwestii tej wielokrotnie już wypowiedział się Sąd Najwyższy, jak również bardzo bogate jest orzecznictwo Sądów Apelacyjnych, w których wskazuje się, że podstawą pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego mogą być wyłącznie przesłanki wymienione w treści art. 840 § pkt 1 i 2 k.p.c.

Powoływanie się na orzeczenie Sądu Najwyższego w kwestii nadużycia, zdaniem apelującego prawa podmiotowego na skutek postawienia kredytu w stan natychmiastowej wymagalności, również nie może być brane pod uwagę w tym postępowaniu. Okoliczności te mają bowiem charakter merytoryczny i jako takie mogły być podnoszone w sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym. W niniejszym zaś postępowaniu uwzględnia się wyłącznie te zdarzenia, które zaistniały po wydaniu nakazu zapłaty, a takich skutecznie apelujący nie przedstawił.

Z tych przyczyn orzeczono jak w pkt 1 sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono stosownie do jego wyniku na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.).

Tomasz Białka Jacek Małodobry Zofia Klisiewicz